

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

18. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 8 | október 2016

AKTUÁLNE V OBCI

2

Oznam

ZO ŽIVOTA ŠKOLY

5

Erazmus

DFS DRATVÁRIK

Tak sme začali pred výročím

8

KULTÚRA

Pripravujeme v Slovenskej Lupči

10

Spomíname na zosnulých

*Odhádzam za svetlom,
kde si v dialke splyniem s ním.
Tým, ktorých milujem,
na cestu posvietim.*

Návštevy cintorínov, zapálenie sviečok na hrobch blízkych a ich vyzdobovanie kvetmi, spomienky na tých, čo už nie sú medzi nami, charakterizujú každoročne dni na prelome októbra a novembra. Pre veriacich sú to aj dni modlitieb za duše zosnulých. Sviatky, ktoré so sebou nesú kúsok nostalgie a smútok za blízkymi a známymi, ktorých sme stratili a ktorí sa pozerajú na nás už len odnikadiaľ zhora. Spomienky, ktoré nás k nim viažu, sú v tieto dni intenzívnejšie a my si tak pripomíname všetko pekné, čo sme spolu prežili. Tieto zvyky prenášame i na naše deti, aby i ďalšie generácie mohli pestovať rovnaké tradície a uctievať si tak tých, ktorí pre náš život veľa znamenali.

Keď nemôžeme ísť k hrobu blízkeho, tak zapalujeme sviečky as-

poň pri centrálnom kríži, prípadne aj doma vo večerných hodinách. Pri tlejúcim plamienku potom spomí-

name na spoločné zážitky a niekedy rekapitulujeme i náš život.

ED

Halloween?

Dušičky sa dnes mnohým spájajú najmä s Halloweenom. Pôvodne nejde o americký, ale o keltský sviatok. Ľudia verili, že duchovia v poslednú októbrovú noc prichádzajú z podzemia, a preto sa ich snažili vystrašiť rôznymi desivými kostýmami a zapálenými sviečkami v oknách. O rozšírenie tohto sviatku do Ameriky sa postarali Íri, ktorí tam v minulosti emigrovali. Dnešná podoba Halloweenu vznikla v Amerike. Írski a škótski prisťahovalci boli predovšetkým protestanti, ktorí neslávali cirkevné Dušičky. Vrátili sa preto k pohanskej verzii sviatku. Íri, ktorí sa do Ameriky prisťahovali najmä v 19. storočí, začali robiť svetlonosov z dýň namiesto dovtedy tradičnej repy a sviatok sa rýchle medzi ľuďmi udomácnil.

Pôvodne to bola tiež pietna spomienka na zosnulých, ale možno práve kvôli komercializácii tohto sviatku sa najmä u starších generácií neteší takej obľube.

Október – Mesiac úcty k starším

Október je Mesiacom úcty k starším, úcty k tým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa ich deťom a vnukom či právnikom žilo lepšie, úcty k tým, ktorí sa každý deň vzdávali radosti, ktoré im život ponúkal, aby urobili šťastnými svoje deti, svojich vnukov, úcty k starým otcom a k starým mamám, k prarodičom a ku všetkým, ktorí si zodrali svoje ruky, aby ruky ich detí či vnukov zostali hladké a nepoškrvené.

„Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zrači sa mu v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.“

Prekrásne myšlienky, ktoré vystihujú obdobie staroby človeka. Staroba je súčasťou života. Podobne ako je v prírode jar, leto, jeseň a zima, aj v živote človeka príde jeseň – staroba. Ako sa hovorí v citáte, na starobe je pekné, že má človek viac skúseností, veľa vecí

berie s nadhľadom, má viac času na seba a blízkych. Zároveň s vyšším vekom prichádzajú zdravotné ťažkosti, choroby a každý sa musí naučiť s nimi žiť.

Starnutie je normálny prirodzený jav, keď sa človek dožije vyššieho pokročilého veku. Ide o prirodzenú etapu života. Raz sa človek narodí a raz musí zostarnúť, zastaviť sa po celoživotnom zhone. Záleží na povahe človeka. Pozitívnym zážitkom v starobe je mať pocit slobody, dostatok času, nikde sa neponáhľať a robiť to, čo človeka baví. ▶

► Problém nastáva, ak je staroba spravidlaná chorobami. Napriek podlomenému zdravému stavu je pekné, že aj v pokročilom veku môže byť človek ešte užitočný, a to hlavne prínosom svojimi radami a životnými skúsenosťami. Môže viesť poradiť a potešiť ľudí svojho okolia. Menej pozitívne môže byť podlomený zdravotný stav ako aj vedomie, že starší človek je odkázaný na pomoc, prípadne opateru iných. Starým ľuďom v rodine, v spoločnosti patrí dôstojné a primerané miesto. Veď sú to oni, ktorí vytvárali hodnoty, vychovávali a opatrovali svoje deti. Za to im patrí vďaka a úcta. Starým ľuďom treba preukazovať úctu. Mladí ľudia nech pamätajú na príslovie, ktoré sa často opakuje: Ako sa zachováš k rodičom v ich starobe, tak sa budú chovať k tebe na starosť tvoje deti. Táto myšlienka je ukrytá aj v známej ľudovej rozprávke O troch grošoch.

Október za Mesiac úcty k starším a 1. október za Medzinárodný deň starších bol vyhlásený v decembri v roku 1990 Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov.

Október je teda mesiacom, keď si starších ľudí a to, čo pre nás urobili, pripomínáme vo väčšej miere, no nemali by sme zabúdať na to, že naši blízki, starí rodičia a všetci starší sú stále tu medzi nami. Naše poďakovanie im teda patrí po celý rok, každý deň v roku, nielen v októbri. Nikdy na nich nesmieme zabudnúť.

Snažme sa pomáhať im! Riešme ich problémy, ak o to požiadajú. Hovorme s nimi a vypočujme ich! Ak chcú súkromie, doprajme im ho. Nabíjajme ich pozitívnou energiou! Rozdávejme im radosť, smiech, šťastie a lásku! Nech cítia našu vďaku, našu lásku na každom kroku a v celom roku!

(vf)

foto: archív DDaDSS

Oznam

Oznamujeme občanom, že druhú splátku miestneho poplatku za komunálny odpad je potrebné uhradiť do konca októbra 2016.

Zároveň vyzývame občanov, ktorí nemajú uhradené poplatky za komunálny odpad, daň z nehnuteľnosti, daň za psa a stočné za rok 2016, aby ich uhradili v čo najkratšom čase.

V prípade, že dane a poplatky nebudú uhradené, obec ich začne vymáhať exekučným konaním.

Začalo sa vykurovacie obdobie

S príchodom chladného počasia sa začína zimné vykurovacie obdobie a s ním aj zvýšené nebezpečenstvo požiarov.

Najčastejšie zisťované nedostatky sú nevyhovujúci technický stav komínov, nesprávna inštalácia a obsluha vykurovacích telies, nedovolená manipulácia s otvoreným ohňom a horľavými kvapalinami, ponechanie detí bez dozoru, odkladanie žeravého popola na nebezpečných miestach a do horľavých nádob a pod.

Hasiči vám ponúkajú niekoľko dobrých rád:

- Inštaláciu vykurovacích telies zverte vždy odborníkom pri plnom rešpektovaní pokynov výrobcu,
- Dbajte na to, aby vykurovacie telesá – šporáky, pece a pod. boli umiestnené na nehorľavej podložke, predpismi určených rozmerov a odborne zaústené do komínov,
- Neprekurujte vykurovacie telesá, neskladujte a nesušte v ich blízkosti horľavé materiály a neponechávajte ich bez dozoru,
- Nepoužívajte na rozkurovanie horľavé kvapaliny,
- Popol z vykurovacích telies vy-

sýpajte zásadne do nehorľavých a uzavierateľných nádob.

Najmä na dedinách v zimnom období vytvárajú požiarne nebezpečenstvo primitívne drevené udiarne. Preto venujte údeniu potrebnú pozornosť, aby vašu prácu nezničil požiar,

Dbajte na to, aby neboli ponechané v prevádzke a bez dozoru také spotrebiče, ktorých parametre a vyhotovenie vyžadujú trvalý dozor, ako sú napr. tepelné spotrebiče bez automatickej regulácie,

Len dôsledným dodržiavaním rád a nariadení, platných pre ochranu pred požiarimi, možno

predísť možnému vzniku požiarov vo vašich domovoch.

V roku 2015 a za prvých 6 mesiacov roku 2016 po začatí vykurovacej sezóny z dôvodov poruchy a nevyhovujúceho stavu vykurovacích telies, dymovodov a komínov vzniklo 207 požiarov, pri ktorých boli zranení a aj usmrtení ľudia.

Nezabudnite na pravidelnú kontrolu a čistenie komína, a ak to nezvládnete sami, nechajte to na odborníkov, kominára alebo revízneho technika komínov.

Zdroj: OR Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici
Spracovala ED

Pripájanie sa na verejnú kanalizáciu – výzva

Obec Slovenská Lupča ukončila výstavbu splaškovej kanalizácie a ČOV, ktoré boli vybudované v rámci projektu s názvom „Slovenská Lupča – splašková kanalizácia a ČOV“.

V zmysle zmluvy o dielo je potrebné dodržať podmienky, t. j. aj termín napojenia producentov z domácností, ako aj z prevádzok, na verejnú splaškovú kanalizáciu, podmienka napojenosti je 85 % ekvivalentných obyvateľov z celkovej počtu obyvateľov v termíne do 06/2017. K mesiacu 09/2016 je napojených cca 35 % obyvateľov.

V prípade nesplnenia zmluvných podmienok hrozí Obci Slovenská Lupča, že bude musieť čast finančných prostriedkov, získaných z eurofondov, vrátiť MŽP SR.

Podľa zákona č. 442/2002 Z. z.

o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách vlastník nehnuteľnosti, na ktorej vznikajú odpadové vody, je povinný pripojiť nehnuteľnosť na verejnú kanalizáciu s vyústením do čistiarne odpadových vôd a splniť technické podmienky, týkajúce sa najmä miesta a spôsobu pripojenia na verejnú kanalizáciu a uzatvoriť zmluvu o pripojení s vlastníkom verejnej kanalizácie.

Z uvedeného dôvodu vás, vážení občania, vyzývame k realizácii kanalizačných pripojok v čo naj-

kratšom čase. V prípade, že obec zistí nesplnenie povinnosti vlastníka nehnuteľnosti pripojiť sa na verejnú kanalizáciu s vyústením do ČOV, prípadne znečistenie životného prostredia vypúšťaním odpadových vôd bez čistenia, je povinná predložiť podnet na správne konanie za porušenie zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách na Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor starostlivosti o životné prostredie

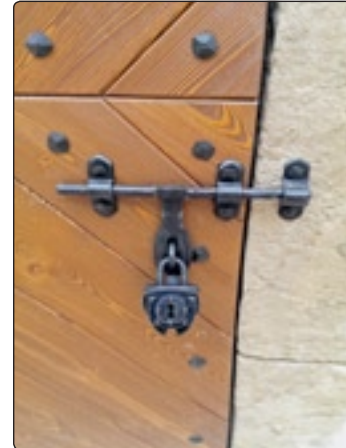
Ing. Miroslav Macák, starosta obce

Zaujímavosti k obnove horného nádvorja hradu Ľupča – 9. časť „Nové prvky“

Podľa Benátskej charty sú pamiatky nositeľmi duchovného posolstva minulosti. V súčasnosti sú živým svedectvom zanikajúcich alebo stratených hodnôt a tradícií. Železiarne Podbrezová sa od roku 2002 snažia hrad odovzdať budúcim generáciám v jeho plnej rozmanitosti a historickej pôvodnosti. Možno sa nájdú takí, ktorí by spochybnili tento ušľachtilý cieľ, ale pozrite sa okolo seba a položte si otázku. Kde by bol hrad teraz bez nového majiteľa? Vo svojom okolí sa stretávame s pamiatkami, ktoré sa po rokoch chátrania z našich životov úplne vytrácajú. Pozrite sa na súčasnú podobu hradu v Slovenskej Ľupči a porovnajte to so stavom pár rokov dozadu! Pochopíte, že hrad bol pod správou železiarní vzkriesený a je pripravený čeliť novým výzvam.

Jedným z ďalších cieľov obnovy hradu Ľupča je vytvoriť podmienky pre jeho aktívne využívanie na základe jeho historického, umeleckého a kultúrno-spoločenského potenciálu. Každoročný nárast návštevníkov a kultúrno-spoločenských podujatí vyžaduje zvýšené nároky na bezpečnosť a nerušený chod prevádzky historického objektu. Je preto samozrejmé, že počas obnovy treba zakomponovať do projektov dokumentácie nové prvky v podobe osvetlenia, elektrických rozvodov, vykurovania, nových dverí, zábradlí a iných bezpečnostných komponentov. V minulosti, najmä počas rozsiahlych adaptačných úprav v rokoch 1957 – 1959 bol tento typ prác realizovaný veľmi necitlivým spôsobom, ktorý značne degradoval historickú hodnotu hradu. Preto v prvej

fáze obnovy boli v celom rozsahu odstránené novotvary, ktoré nezodpovedali historickému prostrediu. Betónové potery na chodbách, olejové nátery na stenách, nevhodné sklenené svietidlá a zámurovky arkádových chodieb sa po fotografickom zdokumentovaní stali už len temnou minulosťou. Pri tvorbe návrhov dverí, okien a vitráží sa uplatnil analogický postup z iných dochovaných náleзов, ktoré zodpovedajú príslušnej stavebnej etape hradu. Železiarne dbali na to, aby dodávateľ prác používal kvalitný materiál a spracúval ho umelecko-remeselným spôsobom. Výsledkom tejto snahy sú novo obnovené železné prvky na oknách a dverách ako napríklad kovania, pánty, zámky a kľúče. Železné prvky boli vyrobené z podbrezovských rúrok klasickými kováčskymi postupmi na základe kovaní, nájdených pri archeologickom výskume alebo zachovaných a znázornených na historických kresbách hradu. Kováč a stolár, ktorí práce realizovali,

pochádzali z blízkeho okolia hradu tak, ako to bolo v minulosti, keď sa na prácach podieľali remeselníci z poddanských obcí. Nové osvetlenie zreštaurovaných fasád a arkádových chodieb dostatočne nasvecuje plochu a zvyrazňuje nerovnú štruktúru pôvodnej omietky. Jednotlivé svietidlá sú prekryté umeleckými kovanými krytmi tak, aby nepôsobili rušivo. Osvetlenie horného nádvorja je ovládané diaľkovým zariadením, čím sa predišlo inštaláciám rušivých vypínačov na pôvodné murivá. To isté sa dá povedať o citlivo zrealizovaných zábradliach alebo označenia hydrantu s vytesaním písmena „H“ do dlažby. Pod ryolitovú dlažbu sa ukrývajú výhrevné rohože, ktoré v zimnom období budú rozpúšťať sneh.

Pamiatkový úrad SR jasne nedefinuje materiálové, konštrukčné či vizuálne prevedenie nových prvkov na pamiatkach, preto sú vždy definované individuálnym posudzovaním metodikov. Výsledkom

toho sú diametrálne odlišné realizácie nových prvkov na iných hradoch za posledné roky. Železiarne sa však riadia svojou vlastnou filozofiou obnovy tak, aby nové prvky v hrade Ľupča minimálne zasahovali do pôvodnej hmoty stavby, zodpovedali požiadavkám bezpečnosti, opticky nepôsobili rušivým dojmom a dotvárali autentickosť priestoru. Vzájomná koexistencia historického a funkčného prostredia vytvára symbiózu, v rámci ktorej treba primerane rešpektovať obidve strany a nenarušiť krehkú rovnováhu hradného prostredia. Ak teraz navštívite horné nádvorie, budete mať stále pocit, že ste sa ocitli v časoch dávno minulých, ale pritom nevedomky budete využívať výhody modernej doby, a to napríklad počas večerného osvetlenia nádvorja, ktoré prinieslo nové dimenzie do prezentácie a vnímania hradného areálu.

Autor: Mgr. Vladimír Homola,
kastelán hradu Ľupča

Jeseň v materskej škole

Fotogaléria

V priebehu mesiaca október pripravila materská škola súťaž pre všetky nebojácne deti. Spolu s rodičmi či inými ochotnými pomocníkmi prinášali do škôlky svoje vlastnoručne vyrobené dielka - „Nezbedné strašidelka“, ktoré strašili i skrášili priestory v MŠ. Všetky súťažné práce boli vskutku originálne, a tak strašidelnej porote neostávalo iné, ako odovzdať ceny všetkým šťastným deťom. Presvedčte sa o tom vo fotogalérii na stránke škôlky: www.mslupca.webnode.sk. Ďakujeme za hojnú účasť!

O kúsok radosti sa prišli podeliť deti z triedy „Sovičiek“ aj do domova dôchodcov, kde svojim ľudovým tančekom a hrami potešili našich starých pri príležitosti Mesiaca úcty k starším.

Kolektív MŠ

Poznámka: Redakcia LZ za kvalitu
dodaných foto nezodpovedá

ERASMUS + a žiaci našej školy vo Fínsku

V dňoch 18.9. – 24.9.2016 sa v rámci medzinárodného projektu na stretnutí vo Fínsku zúčastnilo šesť žiakov a traja učitelia našej školy. Na pobyte v mieste spriatelenej Základnej školy v Koli sa zúčastnili tí žiaci, ktorí sa zapojili do riešenia viacerých aktivít projektu Erasmus + a boli v nich úspešní. A tak mohli baliť kuchu a tešiť sa na stretnutie s priateľmi z Českej republiky zo Základnej školy Třemošnice, ako aj z hosťiteľskej školy v Koli vo Fínsku Miriam Bacíková, Laura Filipková, Nina Piliarkinová a Michal Bilanin, Timotej Piliarkin a Martin Zajac.

Keďže cieľom projektu je naväzovať nové priateľstvá, komunikovať v cudzom jazyku a dozvedieť sa niečo o zdravom životnom štýle, boli naše deti ubytované vo fínskych rodinách. Zo začiatku sa snažili dorozumieť skôr „rukami – nohami“, ale postupne sa osmelili a rozvíjali svoje komunikačné schopnosti v anglickom jazyku.

Helena Jolkkonen pripravili bohatý program, v ktorom nechýbali športové, matematické či kuchárske aktivity.

Pre niektorých našich žiakov už len samotná cesta bola veľkým zážitkom, pretože leteli prvýkrát. Avšak let bol pokojný a po ceste vlakom a autobusom sme šťastne prišli do Koli. Tu nás previedli

do pereji, užili sme si veľa vody a vln.“ (Martin Zajac)

„V stredu sme dostali možnosť zašportovať si. Obliekli sme si bezpečnostné popruhy, nasadili sme si prilby a vyliezli sme na stromy. No, pre niekoho to bol naozaj adrenalinový zážitok!“ (Timo Piliarkin)

Navštívili sme viaceré múzeá v Joensuu a v Liekse, kde sme sa

miestnosti s koňmi.“ (Miško Bilanin)

Zúčastnili sme sa aj na cezpoľnom behu, kde nás Timo Piliarkin získal krásne 2. miesto vo svojej kategórii. Ochutnali sme typickú lososiu polievku a napiekli sme miestne „karelien pie“. Vytvorili sme nové priateľstvá so žiakmi zo základných škôl v Liekse a v Rantala school.

V predposledný večer pobytu sa uskutočnila slávnostná akadémia, kde sme sa predviedli s inscenačným stvárnením fínskej povesti. Pochvaly divákov boli úprimne obdivné. Na záver týždňa sme zhodnotili a vyhodnotili aktivity projektu a relaxovali v miestnom „SPA“.

„V SPA sme si prečistili hlavu a kúsok sme sa vybláznili. Ale, samozrejme, keď sme si uvedomili, že odchádzame, boli sme veľmi smutní. Týždeň sme si veľmi užili a máme krásne zážitky. Boli aj slzy, a tak to má byť. Už teraz sa teším na kamarátov, s ktorými sa stretnem v decembri u nás.“ (Mima Bacíková)

FOTO: <https://plus.google.com/u/0/photos/103055290152911178408/album/6335366009700085921>

Pochutnali si na miestnych lososových špecialitách a v krásnej fínskej prírode zbierali lesné plody (maliny, čučoriedky, brusnice...). K zdraviu je prospešné otužovanie, a tak okúsili aj typickú fínsku saunu. Hostiteľská škola a kolektív milých a ústretových pedagógov z Koli pod vedením pani riaditeľky

krásami Národného parku Koli, vyskúšali sme splaviť sa cez kaskády rieky Ruunaa a svoju obratnosť, orientáciu sme dokázali v „Adventure Treetops parku“.

„Prvý deň pobytu sme v podstate strávili na skalách. Z Ukko Koli bol nádherný výhľad na jazero a z Appa Koli zase na hory. Cítili sme sa ako spisovatelia a maliari v minulosti, ktorí tu hľadali inšpiráciu pre svoje diela. Bol to neskutočný zážitok.“ (Nina Piliarkinová a Laura Filipková)

„Po fotení všetkými možnými fotoaparátmi (boli sme oblečení ako vodníci v záchranných vestách, pršipláštoch a gumákoch) sme nasadli do lode a hneď sme vyplávali. V čle sme zažili veľa rôznych vecí: Veľkú rýchlosť, zábavu, dobrodružstvá, krásne výhľady, ale najmä studenú sprchu. Hneď, ako sme vplá-

dozvedeli o minulosti Fínska a navštívili sme i botanickú záhradu.

„Milá sprievodkyňa v dobovom oblečení nás previedla skanzenom a vysvetľovala nám spôsob života Fínov v minulosti. Práve v Pelisien múzeu v Liekse som si uvedomil, prečo stavali v minulosti domy na kameňoch a prečo bývali v jednej

Sme vďační, že sme mohli zažiť naozaj nezabudnuteľné chvíle vo Fínsku. Ďakujeme zanietným učiteľom našej školy, že sa zapojili do tohto úžasného projektu a umožnili nám zažiť chvíle, ktoré si budeme ešte dlho pamätať.

Žiaci a učitelia, ktorí sa zúčastnili na projektovom stretnutí vo Fínsku.

DFS Drienka na Detskom medzinárodnom folklórnom festivale Mravenec 2016

V sobotu 10.9.2016, v krásny slnečný deň, sme sa zúčastnili na 8. ročníku Detského medzinárodného folklórneho festivalu Mravenec 2016 v Plaveckom Štvrtku.

Tento festival je zameraný na prehliadku detských folklórnych súborov zo Záhoria, ale aj z ostatných regiónov Slovenska. Každoročne sa na ňom zúčastňujú aj súbory spoza hraníc našej republiky. Organizátorom je Občianske združenie ŠTVRTČAN, ktorého členovia sa o nás veľmi dobre postarali. Milo nás privítali a cítili sme za celý deň naozaj veľmi príjemne. Na festivale sa stretlo na jednom pódium 8 detských folklórnych súborov: Štvrtčánek a Štvrtčan –

domáci, Valšátka – Holič, Malá Vonica – Zlín, Gerulata – Rusovce, Hviezdička – Hriňová, Klnka – Bratislava a, samozrejme, Drienka zo Slovenskej Lupče. Na festivale sme vystúpili s tanečným blokom z Horehronia a predviedli sme naše umenie z oblasti Čierneho Balogu a Telgártu. Na heligónke zahral Emčo Lipa.

Naše deti zožali úspech. Predviedli výborné tanečné výkony s energiou im vlastnou. Pochvalné slová sme dostali nielen od organizátorov, publika, ale aj vedúcich iných súborov. Veľmi nás potešilo, že na základe nášho vystúpenia nás pozvali aj na ďalšie zaujímavé podujatia. Bol to pre nás naozaj krásny a úspešný deň.

Jana Krížová

DFS Drienka na Hiadlovskom krumplovníku

Dňa 17.9.2016 sa v obci Hiadľ konala tradičná obecná slávnosť pod názvom Hiadlovský krumplovník. Tento rok sa konal už 11. ročník a bol plný zaujímavých vystúpení s rôznymi sprievodnými akciami.

Krumplovník je fantastické jedlo zo zemiakov a múky. V minulosti ho pripravovali ako jedlo na prežitie, teraz je to skôr pochúťka. V podstate

je to cesto z nahrubo postrúhaných zemiakov, zmiešaných s múkou, soľou, rascou a troškou mlieka, ktoré sa dá na vymastený plech a v rúre sa do chrumkava upečie. Presnú receptúru sa nikdy nedozvieme, ale vekom si ho každá hiadľská rodina prispôbila dochutinami na svoj obraz a nech je súčasťou cesta čokoliek (škvarky, slaninka, vajce, kyslá kapusta), vytvára pochúťku, ktorú nemá nikto na Slovensku.

Počas akcie sa vždy vyhodnotí najchutnejší krumplovník a celý deň prebieha bohatý sprievodný program.

Tak sa udialo aj tohto roku, avšak súčasťou kultúrneho programu bol aj náš Detský folklórny súbor Drienka. Divákov sme potešili hodinovým programom, počas ktorého sa predstavili všetky zložky nášho súboru. Počasie nám síce až tak neprialo, ale

napriek tomu diváci mohli vidieť tance z rôznych regiónov Slovenska, za ktoré odmenili naše deti veľkým potleskom. Pochvalnými slovami nešetřil ani pán starosta Snopko, ktorému ďakujeme za pozvanie.

Ďakujeme, cítili sme sa v Hiadľi tak ako vždy – výborne, a preto tam zakaždým radi prídeme.

Jana Krížová

Bystrická folklórna haravara a DFS Drienka na nej

Bystrická folklórna haravara sa konala 13. – 15. októbra. Tento festival ľudovej kultúry tradične ponúkol tvorivé dielne v oblasti tradičnej hudobnej, tanečnej, duchovnej a materiálnej ľudovej kultúry, v oblasti tanečnej pedagogiky, choreografie a tvorby progra-

Foto: <https://plus.google.com/u/0/photos/103055290152911178408/albums/6341409996299865425>

mov. Súčasťou boli tanečné domy a domčeky s výukou slovenských ľudových tancov pre deti i dospelých. Na folklórnom domčeku sme sa zúčastnili aj my s najstaršou tanečnou zložkou, kde sme si pod vedením našej kamarátky Veroniky Horváthovej zatancovali tance zo Šumiaca. Nápaditým spôsobom dokázala spojiť deti viacerých

folklórnych súborov, a tak ako sa najprv hanbili spoločne tancovať, hrať sa alebo si len zaspievať, po dvoch hodinách sme ich nešli od seba oddeliť. Naše deti sa nechali počuť, že by rady na podobné akcie chodili aj častejšie. A to nás veľmi teší, pretože pre nás nie je tanec len „makačka a drina“ a možnosť spoznávať nové prvky našej ľudovej kultúry, ale znamená aj nové priateľstvá, kontakty. Tanec má pre nás ten ľudský rozmer, ktorý ho robí nenahraditeľným. A naše „veľké“ deti mu už úplne „prepadli“, a to nás veľmi teší.

***

Ale aj naše stredné deti sa na haravare zaskveli. A to v programe „K nám, k nám, zo všetkých

strán“, v ktorom vystupovali bystrické súbory Radosť, Prvosienka, Matičiariky 1, 2 a 3 a Zornička zo Zvolena. Nám sa dostalo tej cti, že sme v tomto programe vystupovali ako hostia. Predviedli sme sa Dobronivskými spevmi v podaní najstaršej speváckej zložky a tancom „Na chliebik“, ktorý sa našim deťom naozaj podaril. Slovmi chvály

nešetrili nielen organizátori, ale aj kamaráti z bystrických súborov. Veríme, že sme za veľkej podpory rodičov v publiku odprezentovali náš súbor výborne a tešíme sa na ďalšie spoločné podujatia.

Jana Krížová

Foto: <https://plus.google.com/u/0/photos/103055290152911178408/albums/6341050485839444017>

Tak sme začali pred výročím

Už sme prestali skloňovať slovo prázdniny a začali povinnosti školského roku, pre nás výnimočného, lebo v tomto školskom I. polroku oslávime tridsiate výročie založenia DFS Dratvárik. Možno to už veľa krát opakujeme, ale množstvo práce s tým súvisiacej si málokto vie predstaviť. Pohladať adresy bývalých členov, oznámiť im termín konania výročia, pripraviť program, pozvať hostí, tiež všetkých, ktorí nám pomáhajú, pripraviť občerstvenie, a to všetko pri bežnom dennom živote. Prichádzajú nové deti, odchádzať budú už tí najstarší, treba zachovať repertoár na vystupovanie, nájsť nových muzikantov, dorobiť nové tance, absolvovať veľa sústredení. To všetko treba urobiť a deň má len 24 hodín.

Rýchly nástup na vystúpenia po prázdninách spôsobil značný rozruch, ale všetko sme bravúrne zvládli. Hoci niektoré deti ešte boli s rodičmi na dovolenkách, ostatné ich zastúpili a vystúpenia, ktoré sme slúbili, sme zvládli na výbornú.

Začali sme na futbalovom ihrisku pri Vatre ku Dňu ústavy. Zaspievajúcim hymnických a iných piesní sme odštartovali túto oslavu. Potom nasledoval zaujímavý obraz, keď hasiči dohliadali na to, ako deti z Dratvárika zapalujú oheň, v tomto prípade vatru ku Dňu ústavy. Niektorí hasiči im aj pomáhali, čo bežne nerobia. Bol to veľmi rýchly presun na ihrisko a z ihriska. Rodičom sme ani dopredu nestáli povedať, že deti sa zdržia, a tak sa to dozvedeli až na skúške tesne pred akciou. Ďakujeme všetkým rodičom, že pochopili aj toto rýchle účinkovanie nášho kolektívu. Život prináša rýchle zvraty, ktorým sa treba prispôbiť a pritom sa ešte aj usmievať.

Lupčiansky hrad zažíva každý rok pekne podujatie, aj keď sa zdá, že na úsilie, vynaložené predtým, tam príde málo divákov. Aj tohto roku boli na hrade Lupča Hradné hruky, podujatie s gajdošmi v akejkoľvek forme. Dlhú dobu sa o podujatí nehovorilo a telefonát v polovici augusta nás vyzval, aby sme sa na toto podujatie pripravili. Ťažko sa dáva do pohybu pomyselný stroj, ktorý má meno Dratvárik a každá jeho súčiastka je v danom okamihu niekde inde vo svete, s rodičmi na dovolenke. Rozhodnutie prijať toto vystúpenie nebolo ľahké. Neľutujem, že sme vystúpili po dlhej prázdninovej

prestávke. Detská pamäť je veľmi dobrá a s predstavením programu sme sa vyrovnali na štandardnej, výbornej úrovni. O tom svedčili aj potlesky divákov, ktorí prišli podporiť toto podujatie. Počasie sa vydarilo a pekný program v našom podaní ho len umocnil. Určite sa niektorým deťom toto vystúpenie vryje do pamäti, lebo niektoré tance tancovali prvýkrát a výborne.

Myšlienka spájania ľudí je pre nás prvotná. Aj preto sme sa skontaktovali s detským folklórnym súborom Hájenka z Bratislavy. Vymysleli sme spoločné stretnutie u nás v Lupči. Stretli sme sa v piatok vo farskej záhrade. Pripravili sme spoločnú večeru, posedenie, pospíevanie a pohranie pri muzike aj na trávnej farskej záhrade. Pred nami bol náročný deň, a tak sme sa pred desiatou rozišli. Každý išiel svojou stranou ako v tej pesničke. Naše deti domov a Hájenka sa ubytovala vo VTU CO.

Ráno bolo treba urobiť a podať raňajky pre všetkých z Hájenky. O stravu sa tri dni starali rodičia našich detí. Za to im veľmi pekne ďakujeme. Na novej www stránke sú títo rodičia v kolónke Pomáhajú nám. Potom nasledovala príprava na sériu vystúpení. Spoločne sme s Hájenkou vystupovali na Radvanskom jarmoku. Otvárali sme sobotný kultúrny program na námestí, na pódiu, ktoré po tri dni hostilo všetky druhy kultúrnych programov. Po dohode sme dávali prvú časť programu my z Dratvárika. Naše povinnosti nás ešte viedli ďalej a len táto dohoda nám to umožnila. Naším podpolianskym blokom

sme naznačili zábavu, v ktorej po nás pokračovali deti z Hájenky. Predviedli tance z Liptova a spracovanie Radvanského jarmoku v tanečno-divadelnej forme. Toto predstavenie sme už v Banskej Bystrici nevideli, lebo nás už čakal autobus.

Pokračovali sme na vystúpenie do Medzibrodu, kde sa konala Haruľová šou. Toto vystúpenie sme už mali dávno dohodnuté a tešili sme sa naň, lebo aj niektoré deti máme z Medzibrodu a chceli sa doma ukázať. Predstavte si teplotu 31 stupňov, autobus a hodinové vystúpenie pred nami. Predstava krásna, možno pre diváka, ktorý užíval chladené pivo pred javiskom. Pre nás viedli prvé kroky do predajne potravín, ktorá už bola zatvorená. Ďakujeme predavačkám, ktoré zatvorenú predajňu otvorili a zachránili nás pred smädом predajom vody. Všetku vodu, ktorú sme mali so sebou na celý deň, deti v Banskej Bystrici vypili a bolo treba kúpiť novú, aby sme prežili vystúpenie. Nakoniec všetko dobre dopadlo. Zahnali sme smäd, pripravili sme sa na vystúpenie a začal tanec v pekle. Tak treba pomenovať priestor, na ktorý pieklo slniečko a deti predvádzali to, čo sme ich my starší naučili. Spevy, tance, hudba zneli pre divákov, ktorí prišli pozrieť toto už tradičné medzibrodské podujatie Haruľová šou. My sme nešetrili energiou pri predvážaní sa a diváci nešetrili potleskom pre naše deti. Asi tak by malo vyzeráť vystúpenie, odovzdávané z nášho srdca do srdca diváka.

Po zbalení krojov v Medzibrode sme pokračovali v pracovnej šnúre tohto dňa. Skončili sme ju doma

v Slovenskej Lupči. Najskôr sme vyzliekli kroje, najedli sme sa vo farskej záhrade a pripravili sme si kroje na ďalšie vystúpenie. Tentokrát spoločné vystúpenie s Hájenkou na Luteránskej procesii. Škoda, že sa o tom zabudol autor článku, popisujúci súťažiacich a skupinu Hicks v Lupčianskych zvestiach číslo 7, zmieniť. Robíme tak teraz my. Program sme začali my z Dratvárika, lebo sme sa z Medzibrodu vrátili skôr ako Hájenka z Banskej Bystrice. Trochu sme odľahčili kroje pre veľké teplo a vystúpenie začalo. Tí, ktorí niekedy tancovali, vedia, že tancovať na asfalte je veľmi ťažké. Okrem toho trpí aj obuv a krivý asfalt nie je dobrý spoločník. Odhliadnime od týchto okolností a sústreďme sa na pekný program. Deti odovzdali zo seba všetko, aby sa doma predviedli, ako sa patrí. Pripravili sme dobrý štart pre Hájenku.

Deti z Hájenky nám predviedli programové číslo Radvanský jarmok. Konečne sme ho videli. Veľmi pekne spracované. Toto spracovanie nám pripomenulo naše dvadsiate piate výročie, keď sme podobný jarmok – Turičny – robili my v Dratváriku. Vystúpenie bolo odovzdané s pokorou detí z mesta a mali sme z neho dobrý pocit. Záver dňa sme strávili spoločne v evanjelickej farskej záhrade. V tento večer sme už nemali potrebu ísť rýchlo do postele, a tak sme sa zdržali trochu dlhšie.

Veľmi pekne ďakujeme obci za možnosť prezentácie na tomto podujatí. Tiež ďakujeme za občerstvenie. Veľmi pekne ďakujeme za možnosť užívania farskej záhrady až do nedele.

V nedeľu ráno sme hosťom z Hájenky podali raňajky a naše cesty sa rozišli. Oni išli na ten pravý Radvanský jarmok, aby si ho aj deti užili a my sme doupratovali priestor a na obed sme sa dostali domov.

Touto cestou ďakujeme všetkým z Hájenky, že sme mali možnosť spoznať sa s nimi a tešíme sa na spoločné stretnutie v Bratislave.

Pre nás vrcholí obdobie príprav na výročie, dorábame, čo treba, hľadáme peniaze, kde sa dá. K tomuto textu prikladáme aj prosbu pre našich dobrých ľudí, ktorí by nám chceli pomôcť finančne.

Budeme vďační za každé euro, ktorým nám pomôžete a umožníte dôstojne osláviť našu tridsaťročnú existenciu.

Za vedenie DFS Dratvárik Juraj Dávid

DFS Hájenka na Luteránskej procesii

POZVÁNKA

Vážený bývalý člen, členka DFS Dratvárik!

Päť rokov prešlo a tohto roku si pripomíname 30. výročie vzniku súboru, v ktorom si aj Ty nechal/a kus dobrej roboty, spoznal/a si kamarátov a naučil/a si sa mnohé kumšty starých rodičov. Je to príležitosť stretnúť sa znovu po piatich rokoch s bývalými členmi a pozrieť si program v podaní súčasných členov.

Týmto Ťa srdečne pozývame na našu spoločnú oslavu dňa 10. decembra 2016 o 16.00 hod. do Miestneho kultúrneho strediska v Slovenskej Ľupči.

Ak máš záujem, nahlás písomne návratkou, e-mailom alebo telefonicky svoju účasť do 21. 11. 2016. Prihlásení si môžu vyzdvihnúť vstupenky v čase od 21.11. do 5.12. 2016 na pravidelných skúškach súboru. Pre toho, kto si nemôže prísť prevziať vstupenku osobne počas skúšok v pondelok a piatok, budú vstupenky po zaplacení poštovou poukážkou rezervované pri pokladni pred vstupom do MKS. Pri tejto príležitosti bude po kultúrnom programe v MKS slávnostné posedenie s hudbou, tancom a občerstvením. Na posedenie pre bývalých a súčasných členov Ťa zároveň pozývame. Svoj záujem o účasť na slávnostnom programe a posedení potvrdíš na návratke. 15 Eur za osobu – na krytie nákladov, spojených s posedením, hudbou a občerstvením, pošli poštovou poukážkou na uvedenú adresu alebo dones osobne na pravidelnú skúšku v súbore. Všetky informácie sú uverejnené aj na www.dratvarik.sk

Tešíme sa na Tvoju účasť.

Vedenie DFS Dratvárik

Adresa:

Dratvárik – Občianske združenie
Námestie SNP č. 88, 976 13 Slovenská Ľupča
Juraj Dávid 0903 805 082, e-mail: dratvarik@dratvarik.sk

Návratka

Dolu podpísaný/á .....
adresa: ..... č. tel. ....
objednávam na deň 10. 12. 2016 1 ks vstupenku pre mňa zdarma a ďalších ..... vstupeniek na program DFS Dratvárik (*bývalý člen vstupné zdarma, naviac objednané vstupenky á 5 Eur*). Spolu Eur .....
Zúčastním sa na spoločenskom posedení (áno/nie) ..... a zaplatím 15 Eur na osobu za posedenie. Objednávam aj ďalšie vstupenky na posedenie ..... ks. Spolu Eur .....
Peniaze prinesiem osobne (áno/nie) ..... do 21.11.2016 alebo som ich už poslal/a poštovou poukážkou na uvedenú adresu dňa .....

Podpis

Koncert hudobnej skupiny KAPUCÍNI

Pri príležitosti výročia vysvätenia Rímsko-katolíckeho kostola Najsvätejšej Trojice navštívili našu farnosť v nedeľu 16.10.2016 bratia kapucíni, ktorí v roku 1991 založili skupinu pod názvom KAPUCÍNI. Vtedy oslovilo kapucínov Ondreja a Félixu Tkáčovcov vydavateľstvo CANTATE, aby u nich štúdio nahrali piesne z prvej kazety „Ak chceš ísť“. Za album k 10. výročiu pôsobenia dostali významné ocenenie v podobe Aurela. Za vyše 20 rokov svojho pôsobenia na hudobnej scéne nahrali a vyprodukovali vyše 133 piesní na viac ako deviatich albumoch.

Bratia kapucíni celebrovali dopoludnia na svätej omši s lupčianskym dekanom a svojím hudobným vstupom predstavili ukážku zo svojej tvorby. V spoločnosti skupiny KAPUCÍNI sme mali možnosť stráviť čas pri dobrej hudbe a humorom slove popoludní v miestnom kultúrnom stredisku. Príležitosť spríjemniť si nedeľné

popoludnie účasťou na koncerte využili záujemcovia o gospelovú hudbu vo veľkom počte.

Za stretnutie s bratmi kapu-

cínmi a spoznanie aspoň časti z tvorby ich hudobnej skupiny ďakujeme dp. Petrovi Ivaničovi a bratom kapucínom želáme do

budúcnosti za ich hudobné i ľudské kvality stále rastúci záujem fanúšikov o ich koncerty.

(DM)

Pripravujeme v Slovenskej Ľupči

12. november

Lampiónový sprievod o 17.00 hod.

6. december

Príde Mikuláš a rozsvieti vianočný stromček

Park pri MKS o 15.30 hod.

16. december

Vianočné školské trhy

Parkovisko pri MKS

21. december

Vianočný koncert Základnej umeleckej školy v Slovenskej Ľupči

MKS o 16.30 hod.

4. december

Vianočný koncert nevidiaceho speváka Maroša Bangu

Rímskokatolícky kostol Najsvätejšej Trojice v Slovenskej Ľupči o 15.00 hod. Vstup je voľný.

Viac informácií o podujatiach nájdete na plagátoch, web stránke obce a facebooku: Lupčianske zvesti - OBEC SL

Týždeň dobrovoľníctva 2016

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Slovenskej Lupči sa v utorok 20.9. a v stredu 21.9.2016 zapojil do Týždňa dobrovoľníctva 2016. Organizovalo ho OZ Centrum dobrovoľníctva v rámci celého Banskobystrického kraja.

V týchto dňoch sme zorganizovali aj Deň otvorených dverí, aby ktokoľvek z návštevníkov mohol nahliadnúť do života v DDaDSS. Na sprievodných dobrovoľníckych aktivitách v zariadení sa zúčastnilo až 50 dobrovoľníkov zo Slovenskej Lupče. Pod vedením **pani učiteľky Ježíkovej a pani učiteľky Jamriškovej zo ZŠ Sama Cambela** zveľadilo náš dvor vďaka práci v záhradke a osadením netypických pestrých črepníkov 33 žiakov druhého stupňa. Ďalšia trieda spolu s obyvateľmi vyzdobila jedáleň jesennými motívami. Slabo chodiaci klienti ostali obdivní nadšením po výlete s chlapcami ôsmakmi, ktorí ich raketovým tempom povozili na invalidných vozíkoch po obci. Členky **Jednoty dôchodcov a Zväzu zdravotne postihnutých** sprijemili našim obyvateľom popoludne posedenie pri príjemnom slove a chutných domácich koláčikoch. Milé dámy im prečítali poéziu a zúčastnili sa aj na záverečnej stredajšej zábave s hudbou pána Majerika.

Obyvateľov vyťancovali a za doprovodu harmoniky pána Majeríka zaspievali pieseň z vlastnej tvorby o večne mladých dámach, na ktorej sme sa všetci výborne zabavili.

Pani Šulíková zobrala obyvateľku Ruženku Murgašovú na prechádzku až pod Lupčiansky hrad, kde bola prvýkrát, a veľmi si prechádzku pochvalovala. **Pán Kulfas** nám zadarmo poskytol zeminu na naplnenie vytvorených kvetináčov. A veru aj naši obyvatelia sa o návštevníkov postarali a na pohostenie pripravili pre všetkých dobrovoľníkov nepečenú kokosovú roládu.

Veľmi sa tešíme, že Týždeň dobrovoľníctva 2016 dopadol v našom zariadení úspešne. **Naplnení zážitkami sa chceme všetkým dobrovoľníkom srdečne poďakovať.** Zároveň sa tešíme na budúcu dobrovoľnícku spoluprácu, ktorú sa nám vďaka organizácii tohto podujatia podarilo s Lupčanmi nadviazať.

V Slovenskej Lupči 28.9.2016
Foto: archív DDaDSS

Spomienka

*Uschli už slzy, zmiernil sa žiaľ,
čas nikdy nevráti čo si už vzal.
Sviečka na hrobe tichúčko zhasína
a kto mal rád ten spomína.*

Zo žiaľom v srdci sme si pripomenuli 15. výročie úmrtia otca, starého otca a deda

Juraja Kočíka,

ktorý nás opustil 24. septembra 2001 a 23. októbra 2009 pred 7. rokmi dotklo srdiečko našej mamy, starej mamy a babky

Spomienka

*Kto ho poznal, spomenie si,
kto ho mal rád, nezabudne.
Žiješ v srdciach tých,
ktorí Ťa milovali.*

Dňa 2. novembra si pripomenieme 10. výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca

Vladimíra Zimu.

*S láskou na neho spomína
smútiaca rodina.*

Zuzany Kočíkovej.

Všetko zmizne, len stopy Vašej lásky a spomienky na láskavé srdcia nám zostali.

*S úctou a láskou za celú rodinu
spomína vnučka Eva.*

Spomienka

*Mal si tu dnes s nami stáť,
svoje 40. narodeniny oslavovať.
Ale ty už 2 roky na lupčianskom
cintoríne svoj večný sen spíš.
V neznámy svet odišiel si spať,
zaplakal každý, kto Ťa mal rád.
Odišiel si od nás,
my ostali sme v žiali,
no vždy budeš v srdciach tých,
ktorí Ťa milovali.*

2. novembra 2016 si pripomíname nedežité 40. narodeniny syna, otca, brata a príbuzného

Radovana Paška.

*S láskou spomína mama, synovia
Patrik, Martin a Filip, bratia
Miroslav a Peter s rodinami.*

INZERCIA

Pre zmapovanie a spracovanie profesie maliar – natierač, klampiar, prosíme majiteľov, ktorí ešte majú poznatky a podklady o činnosti svojich predkov o zapožičanie písomností, fotografií, náradia... K spracovanej profesii sú vítaní aj všetci ešte žijúci klampieri alebo maliari, ktorí by z vlastnej praxe vedeli doplniť život klampiaru. Ohláste sa.

Kontakt:
Ing. Ivan Číž
048/4196969, 0905 332 163

DFS Dratvárik zo Slovenskej Ľupče prosí o finančnú pomoc

Dratvárik – Občianske združenie

Námestie SNP č. 88
Slovenská Ľupča
č.ú. SK 24 0200 0000 0025 7966 1359
VÚB banka Banská Bystrica

Už 30 rokov nosí Detský folklórny súbor Dratvárik zo Slovenskej Ľupče radosť v rodnej obci, blízkom i ďalekom okolí a tiež v zahraničí.

Súbor vznikol v roku 1986 najprv ako tanečný krúžok pri základnej škole, neskôr ako samostatná zložka miestneho kultúrneho strediska s poslaním byť základňou pre folklórny súbor Partizán.

DFS Dratvárik oslávi v tomto roku 30. výročie vzniku. Počas svojho pôsobenia súbor navštívil niekoľko celovečerných programov,

v ktorých boli tanečné, spevácke, hudobné a inštrumentálne čísla. Námety súbor čerpal z blízkeho okolia Slovenskej Ľupče (Podkonice, Priečhod, Poniky, Očová – oblasť Podpoľania), z neďalekého Horehronia (Heľpa, Pohorelá, Telgárt), z oblasti Liptova (Važec), Oravy, ale aj Zemplína a Terchovej. Každá táto oblasť sa vyznačuje svojimi osobitosťami, krojmi, druhmi tancov a piesňami, čo robí program pestrým a zaujímavým. Súbor doprevádza doposiaľ vždy vlastná detská ľudová hudba, ktorá z dôvodov výmeny generácií má rôznu úroveň, ale vždy je živá.

Kolektív je dôstojným reprezentantom obce a slovenského folklóru nielen doma na Slovensku, ale aj v zahraničí. Dratvárik už vystupoval na festivale v Klatovoch, okrem toho aj na festivaloch v Břeclavi,

v Lázních Bělohrad v ČR, v Taliansku, Rakúsku, Anglicku, Poľsku, Chorvátsku, vo Švajčiarsku, Francúzsku, v Macedónsku, Bulharsku, Maďarsku a naposledy v Čiernej Hore.

Príprava programu, nákup potrebných krojových súčiastok, údržba krojov a všetky náklady s tým spojené sú veľkou záťažou pre pôvodného zriaďovateľa súboru – Obec Slovenská Ľupča.

Vďaka obci, mnohým firmám a jednotlivcom, ktorí nám pomáhajú, sa súbor stále radí k tým, ktoré pracujú a udržiavajú tradície ľudového umenia. Preto Vás, milí priaznivci a fanúšikovia ľudového umenia, prosíme, aby ste sa aj vy osobne, prípadne Vaša firma zarádili k tým, ktorí nám už pomohli a stále pomáhajú a venovali svoje 2 alebo 3 % z daní na účet Občianske-

ho združenia, ktoré bolo za účelom podpory DFS Dratvárik založené.

V prípade, že nájdete aj iné finančné prostriedky, ktoré pomôžu súboru, prosíme Vás, aby ste sa skontaktovali s členmi vedenia, prípadne s riaditeľom Dratvárika – Občianske združenie Ing. Jurajom Dávidom. Všetky potrebné informácie a podmienky Vám rád poskytne pri osobnom stretnutí. Mená všetkých sponzorov a darcov budú uvedené v reklamných materiáloch súboru pri príležitosti 30. výročia založenia súboru v dňoch 8. 9. a 10. decembra 2016 v Miestnom kultúrnom stredisku v Slovenskej Ľupči.

Za všetky deti a vedenie súboru vopred Vám ďakujeme

Vedenie: Juraj Dávid, Zuzana Michalčová, Milka Debnáriková, Matúš Ivan, Samuel Debnárik
Slovenská Ľupča 2.9.2016

Krása v dreve zakliata

Drevené stavby na Slovensku

Sú na svete javy, prvky, hmoty, ktoré sprevádzajú človeka celý život. Od kolísky po rakvu sa stretávame s drevom v každodennom živote.

Nielen nástroje, ale aj obydlia a hospodárske budovy, nádoby, nástenné ozdoby, dopravné prostriedky, nábytok, slovom všetko, čo vyrába človek z dreva tak, že je to prevládajúci prírodný materiál.

V krajinách, kde je dostatok drevenej hmoty vo vrchárskych oblastiach, pokrytých ihličnatým a listnatým porastom, sa využíva zmysel človeka pre účelnosť a estetiku života prevtelenú do dreva v každom rozsahu.

K takýmto krajinám patrí aj Slovensko. Celé dediny, postavené zo

zrubových domov, prekonali veky, ukázali pravú tvár ľuďom bývajúcim v nich. V hornatých častiach Slovenska ešte aj dnes nájdeme ucelené časti ulíc a dedín, vybudovaných z drevenej hmoty. Obdivujú ich nielen Slováci, ale ich um a šikovnosť celý svet.

Na zruboch sedia rozličné druhy striech najmä valbové, stanové a sedlové s odkvapom na všetky strany. Okrem striech sú zaujímavé aj štíty. Všetky stre-

chy boli pokryté jednoduchými alebo dvojitém šindľami na lato vaní.

Výroba šindľov v Slovenskej Ľupči

Šindel je prvok drevenej krytiny vyrábaný rôznou technológiou. Zväčša je zo smrekového alebo jedľového dreva, pre dôležité stavby sa vyrába z červeného smreku.

Dĺžka výrobku je od 50 do 70 cm, šírka od 7 do 15 cm. Širší výrobok sa používa na rovné plochy, pri riešení úžľabia hrebeňov a rôznych prechodov sa používa užší výrobok.

Pôvodný šindel sa nenatiera žiadnymi konzervačnými prostriedkami. O životnosti šindľovej strechy rozhodoval jej sklon, čím vyšší, tým bola jej životnosť dlhšia. Priemer bol 30 rokov.

pokračovanie v budúcom čísle spracoval Ing. Ivan Číž

